

Proves d'accés a la universitat

Literatura catalana

Sèrie 2

Qualificació		TR
Qüestions		
Comentari de text		
Suma de notes parcials		
Descompte per faltes		
Total		
Qualificació final		

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

Aquesta prova consta de dues parts. Escolliu DUES de les quatre qüestions plantejades en la primera part i UN dels dos comentaris de text plantejats en la segona part.

PRIMERA PART

Responeu a DUES de les qüestions següents:

1. Expliqueu com està estructurat *El cor quiet*, de Josep Carner, quins temes es tracten principalment en cada secció i quina relació es pot establir entre els temes i el títol del llibre. Valoreu especialment les visions de la natura i el tractament de les edats de la vida.
[2,5 punts]
2. Expliqueu com es manifesta a *L'alegria que passa*, de Santiago Rusiñol, el conflicte entre l'artista i la societat. Exemplifiqueu-ho amb els personatges del Clown, Joanet i Zaira.
[2,5 punts]
3. Expliqueu, a partir de les figures de Laura, Teresa i Beatriu, els models femenins a *Laura a la ciutat dels sants*, de Miquel Llor. Tingueu present el sentit simbòlic dels noms Laura i Beatriu.
[2,5 punts]
4. Expliqueu quines característiques literàries relacionen *Feliçment, jo soc una dona*, de Maria Aurèlia Capmany, amb la tradició de la novella picaresca i d'aprenentatge. Tingueu en compte que, al pròleg, la protagonista fa referència a la novella *Moll Flanders*, de Daniel Defoe.
[2,5 punts]

SEGONA PART

Desenvolupeu UN dels dos comentaris de text proposats a continuació (pàgines 6 i 8):

1. Comenteu el poema «En la mort d'un jove» de la secció «Intermezzo» de *Visions & Cants*, de Joan Maragall. Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los separadament ni en el mateix ordre):
 - a) El caràcter de la secció on s'inclou.
 - b) La forma mètrica i els recursos expressius en relació amb el significat.
 - c) Els elements que es poden relacionar amb el pensament vitalista de Maragall.

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

En la mort d'un jove

Te'n vas anar amb aquell ponent dolcíssim...
Caigueres, lluitador, al marxar a la lluita.
Somreies a la força dels teus muscles
i glaties per* guerres i corones,
5 i tot de cop t'has esllanguit per terra
amb els ulls admirats...

Ai, la Mort, i que n'ets d'embellidora!
Aquell teu primer vel, quan el llançares
damunt de l'hèroe en flor, tots somriguérem
10 sota els plors estroncats, que una serena
va començar a regnar en el pit i el rostre
del moribund. L'alè anava i venia
suaument emperesit, fins que esperàrem...
I no tornà... Llavors esclataven
15 més alts els plors al Cel... Ell ja no hi era...
Pro a fora, al camp, era un ponent dolcíssim...

* *glaties per*: 'desitjaves, anhelaves'.

2. Comenteu aquest fragment de la narració «El meu amic Salom», de la primera part del volum *Narracions*, de Salvador Espriu. Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):
- La veu i el contingut narratiu.
 - El personatge de Salom.
 - La visió crítica de la realitat política i social.

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

El meu amic Salom

«Sí», va dir el meu amic Salom, de Konilòsia (una observació aclaridora per al bon francès: aquella exòtica terra cau entre Rarotonga i la mar del Somni). «Sí, ara soc feliç, però m'ha costat.» I ens explicà la història de les seves lluites. «Vaig néixer», contava, «fa quaranta-cinc anys en una gran ciutat de Konilòsia. Vosaltres, que sou d'un país normal, entendreu amb dificultat el que passa en aquella remota contrada. Els konilosians, gent d'una història gloriosa, altrament com les històries glorioses de tothom, varen rodolar i encara rodolen per un pendent d'una decadència inacabable. Són desconfiats, gasius¹ i pobres. Tracten el patrimoni col·lectiu, tant l'espiritual com el material, amb la més grossa de les indiferències. Ara es creuen un poble en absolut inferior, ara adopten una actitud d'una suficiència ridícula. Els konilosians no llegeixen mai res, no saben res, no els interessa res, però que Déu et guardi de topar un konilosia erudit, que també n'hi ha, perquè veuries com barreja Goethe amb l'antologia del disbarat. Són envejosos i mesquins, elogien el poderós i el mediocre, no toleren el talent ni la independència de caràcter, i qualsevol estranger esnob descobreix de tant en tant algun valor konilosia oblidat i secular.»

En arribar aquí, Salom va fer una petita pausa, però reprenia de seguida la narració:

«Com us deia, jo vaig néixer a Lavínia, una gran ciutat i el focus nacionalista dels lavinians, els quals constitueixen un grup a part dintre Konilòsia. Tenen una llengua diferent i tots els defectes konilosians, tanmateix augmentats. Els lavinians es dediquen al comerç, a una primària i grofolluda² explotació fabril i a l'exercici de l'advocacia, que engreixa i ensagina³ la nostra abundosa fauna eixerida i llesta. Els lavinians són els rics de Konilòsia.» [...] «Era estudiós, em voltava sempre de llibres. La gent em començava a mirar de reüll, però em lloava amb la boca petita, que és el gran estil de Lavínia, tot el que podia.

—I què serà, el bon minyó?

—Advocat, com el pare.

I em vaig graduar d'advocat.

—Ara a exercir —va dir el meu pare.

Però les lectures m'havien capgirat el cervell.

—No, papà —li vaig respondre—. No m'agrada el dret, penso volar més alt.

—Que potser faràs de comerciant? —preguntà amb un bri d'esperança el meu progenitor.

—No, vull reformar Lavínia, Konilòsia i totes aquestes coses.

—T'ensorraràs, gandul —va dir el meu pare.

Jo vaig somriure amb suficiència. I em vaig ensorrar.»

[...]

1. *gasius*: 'avars'.

2. *grofolluda*: 'basta'.

3. *ensagina*: 'unta de greix'.

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans

Proves d'accés a la universitat

Literatura catalana

Sèrie 5

Qualificació		TR
Qüestions		
Comentari de text		
Suma de notes parcials		
Descompte per faltes		
Total		
Qualificació final		

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

Aquesta prova consta de dues parts. Escolliu DUES de les quatre qüestions plantejades en la primera part i UN dels dos comentaris de text plantejats en la segona part.

PRIMERA PART

Responen a DUES de les qüestions següents:

1. Descriuiu els personatges de Joanet i de Zaira a *L'alegria que passa*, de Santiago Rusiñol. Expliqueu a quin grup pertanyen i quina idea de la vida expressen.
[2,5 punts]
2. Enumereu els principals elements, idees o imatges de la secció «Cants» de *Visions & Cants*, de Joan Maragall, que defineixen una actitud o un pensament vitalistes. Recordeu poemes com «La sardana», «El cant de la senyera», «Cant dels joves», «Cant de maig, cant d'alegria» o «Cant de novembre».
[2,5 punts]
3. Expliqueu quina visió del món, i especialment de Catalunya i d'Espanya, s'expressa a través del personatge de Salom a les *Narracions*, de Salvador Espriu.
[2,5 punts]
4. Expliqueu quina relació s'estableix a *Feliçment, jo soc una dona*, de Maria Aurèlia Capmany, entre la biografia de Carola Milà i la societat i la història de Barcelona i de Catalunya. Feu referència a fets històrics esmentats en l'obra.
[2,5 punts]

SEGONA PART

Desenvolueu UN dels dos comentaris de text proposats a continuació (pàgines 6 i 8):

1. Comenteu el poema «Casa que fou de pescadors», de la secció «Les estampes» d'*El cor quiet*, de Josep Carner. Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):
 - a) La forma mètrica.
 - b) La manera com es descriu la casa.
 - c) Els contrastos entre realitat i imaginació. Podeu fer una paràfrasi del poema per a ajudar-vos en el comentari.

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

Casa que fou de pescadors

Casa amb cortina blanca que s'infla i s'encongeix
enmig dels porticons
verd poma.—
El meu carrer té la mar gaia¹ al fons
5 i si el drap blanc me l'escondeix²
encar m'esquitxa el seu aroma.

Casa de blava socolada³
amb sostre de teulada
(bigues pendents tenyides de taronja),
10 i humil lletet de monja!—
La mar és ben a prop; si no hi só decandit⁴
de frescor, ben perdut en el seu jaç humit,
mai no s'apaga
en el cor ni el sentit
15 el descabdellament indefinit
de la ressaga.⁵

Casa amb un pou de grinyols repatanis⁶
i de captiu i dolorit esguard;
amb tes dàlies del temps de Felip IV
20 i tres geranis:
per molt de temps va haver-hi en tu
déus i deesses de peu nu.
De gent exbotiguera la Fortuna
ara t'ha fet estatge: jo els sento des d'aquí
25 distrets amb una caixa de música i amb una
màquina de cosir.
A gratcient,⁷ però, mon esma⁸ esgarriant,⁹
jo de l'eixida¹⁰ veig en el mur esclatant
xarxes i remes, i un tros d'antena¹¹
30 escàpol¹² d'un naufragi, plantat com una ofrena,
i pesca d'ara que regala¹³
(exquisides colors de peixos ignorats,
mirallejant per tots costats),
i dins un vell tupí set lliris¹⁴ d'una cala.

1. *gaia*: 'alegre'.

2. *escondeix*: 'amaga'.

3. *socolada*: 'sòcol, part inferior d'una paret'.

4. *decandit*: 'sense força, mancat'.

5. *ressaga*: 'ressaca, moviment de retrocés de les onades'.

6. *repatanis*: 'que es resisteixen a fer una cosa'.

7. *a gratcient*: 'de manera intencionada'.

8. *esma*: 'raó, discerniment'.

9. *esgarriant*: 'desviant, fent perdre el camí'.
10. *eixida*: 'porxo'.
11. *antena*: 'pal d'una barca que sosté la vela'.
12. *escàpol*: 'escapat, fugitiu'.
13. *regala*: 'regalima'.
14. *lliris*: Liris de mar, flors blanques d'una planta que creix als sorrals vora la mar.

2. Comenteu aquest fragment de la primera part de *Laura a la ciutat dels sants*, de Miquel Llor. Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):

a) La situació del fragment en l'argument de la novel·la.

b) La caracterització de l'oposició entre els dos personatges (feu atenció a l'adjectivació).

[5 punts: 3 punts pel contingut i 2 punts per la capacitat d'argumentació i d'anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

—Potser que em canviés la roba? —diu, insegura.

—És clar —respon la Teresa anant cap a la porta—, entretant baixaré una estona a la cuina amb les noies, que ja és fosc i encara no hem dit el rosari.

S'atura un moment per escoltar la resposta de la Laura. És un toc de prova, per saber si la cunyada ho deixarà estar tot a fi d'anar amb ella a complir el seu deure de persona de bé. Però la Laura desempaqueta un barnús de color de rosa; i li respon distretament:

—Així, mentre esperem en Tomàs, escriuré a la meva cosina Maria per fer-li saber que ja hem arribat.

La Teresa se'n va sense fer soroll. La seva mà resseca, de senyora que no desdenya de feinejar com una minyona, mà de verge de quaranta anys, gira el pestell i tanca darrere seu amb suavitat conventual.

Tot just és a la part de fora que dubta un segon, i s'ajup a mirar pel forat del pany. Veu la Laura dreta al mig de la cambra, que ha començat a llevar-se el vestit. A la lluna del mirall, sota les irradiacions de la llum, compareix la nuesa rosada de la forastera, dins la lleu guarda de les robes íntimes, brodades, talment com la Teresa no hauria pogut sospitar-ne l'existència, ni menys que hi hagués cap dona prou poc escrupolosa per a vestir-s'hi. S'abriga amb les flonjors del barnús tebi, com si sortís del bany, i es contempla al mirall. El somriure li torna al llavi quan fa lluir el brillant de l'anell, a la manera d'una alosa¹ encisada.² Es posa la mà al pit, decanta el cap i s'estufa el cabell.

La Teresa ja en té prou. Es redreça, la boca contreta i la mà closa sobre el pit cast que no ha rebut mai el contacte del sol i ben poc de l'aigua. Tot baixant amb cautela l'escala, al punt en què s'adona de la Filomena, la dida, aturada a baix com qui espia, li diu amb veu dolguda:

—Déu ens guardi d'un ja està fet.

1. *alosa*: Tipus d'ocell. Per a atreure les aloses, els caçadors feien servir mirallets que reflectien la llum del sol.

2. *encisada*: 'encantada, captivada per encantament'.

--	--

--	--

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans